

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 15 stycznia 2025 r.

WK-IV.431.1.26.2024

Pan

Gabriel Graczyk

Wójt Gminy Bulkowo

Urząd Gminy Bulkowo

ul. Szkolna 1

09-454 Bulkowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Agnieszka Załęska i Anna Kołakowska – starsi inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), przeprowadzili w dniach od 3 do 17 września 2024 r. kontrolę problemową w Gminie Bulkowo z siedzibą Urzędu Gminy pod adresem ul. Szkolna 1, 09-454 Bulkowo.

Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania środków Funduszu Solidarnościowego przeznaczonych na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" – edycja 2023 (dalej zadanie).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r., z uwzględnieniem zdarzeń wcześniejszych i późniejszych mających wpływ na realizowane zadanie.

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) – dalej ustawa o kontroli w administracji rządowej.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 12 grudnia 2024 r., do którego wniesiono zastrzeżenia, przekazuję Panu **wystąpienie pokontrolne**.

Celem *Resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej"* – edycja 2023 (dalej Program) było zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej (dalej usługa/usługa asystencji osobistej), jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Podstawą prawną Programu jest art. 7 ust. 5 oraz art. 13 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym³.

Pośród adresatów Programu (dalej uczestnik) wskazano:

- 1) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
- 2) osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie:
 - a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo
 - c) traktowane na równi do wymienionych w lit. a i b zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁴.

Program zakładał wsparcie finansowe dla gmin/powiatów w zakresie świadczenia usług, które będą dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej, mieszkającej na terenie danej gminy/powiatu.

W ramach Programu gmina/powiat mogły otrzymać wsparcie finansowe ze środków Funduszu Solidarnościowego (dalej środki Funduszu) do wysokości 100% kosztów realizacji usług.

³ (Dz. U. z 2024 r. poz. 296 ze zm.) – dalej ustawa o Funduszu Solidarnościowym.

⁴ (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.).

W okresie objętym kontrolą oraz w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych funkcję Wójta Gminy Bulkowo pełnił Pan Gabriel Graczyk, wybrany na stanowisko 21 października 2018 r⁵. Ponownie wybrany w wyborach w dniu 7 kwietnia 2024 r.⁶

(Akta kontroli str.: 5–63)

W wyniku kontroli prawidłowości wykorzystania środków Funduszu Solidarnościowego przeznaczonych na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" – edycja 2023, dokonano następujących ustaleń:

I. W zakresie organizacji realizacji zadania

Gmina Bulkowo (dalej Gmina) jest jednostką samorządu terytorialnego, której ustrój określa ustawa o samorządzie gminnym⁷ oraz Statut Gminy Bulkowo⁸, a jej obsługę na podstawie Regulaminu Organizacyjnego⁹ zapewnia Urząd Gminy Bulkowo.

Do realizacji Programu został wyznaczony **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bulkowie** (dalej GOPS) na podstawie Zarządzenia Nr 160/2022 Wójta Gminy Bulkowo z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie przystąpienia Gminy Bulkowo do realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” dla jednostek samorządu terytorialnego – edycja 2023.

Ponadto na podstawie ww. zarządzenia Wójt Gminy Bulkowo udzielił pełnomocnictwa Kierownikowi GOPS do składania w imieniu Gminy Bulkowo oświadczeń woli, zawierania umów, zaciągania zobowiązań finansowych i podejmowania innych czynności koniecznych do prawidłowej realizacji Programu.

(Akta kontroli str.: 64–72)

⁵ Zaświadczenie o wyborze Wójta Gminy Bulkowo z 13 listopada 2018 r.

⁶ Zaświadczenie o wyborze Wójta Gminy Bulkowo z 9 kwietnia 2024 r.

⁷ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.).

⁸ Uchwała Nr 318/XXXVI/14 Rady Gminy Bulkowo z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminy Bulkowo. Zmiany wprowadzono Uchwałą Rady Gminy Bulkowo o Nr: 304/XLI/18 z dnia 5 października 2018 r.

⁹ Zarządzenie Nr 4/2022 Wójta Gminy Bulkowo z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Bulkowo. Zmiany wprowadzono Zarządzeniem Nr 40/2023 Wójta Gminy Bulkowo z dnia 13 kwietnia 2023 r.

Podstawą funkcjonowania GOPS jest statut przyjęty Uchwałą Nr 327/LII/23 Rady Gminy Bulkowo z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Bulkowie. Zgodnie ze statutem GOPS jest jednostką budżetową w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych. Obsługę finansowo-księgową oraz sprawy kadrowe prowadzi Ośrodek.

Zasady funkcjonowania, struktura organizacyjna i szczegółowy zakres zadań realizowanych przez GOPS zostały uregulowane w Zarządzeniu Nr 3/2023 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bulkowie z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie: *ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bulkowie*.

Realizacja kontrolowanego zadania w GOPS prowadzona była przez:

- Kierownika GOPS,
- Głównego Księgowego GOPS.

(Akta kontroli str.: 73–100)

II. W zakresie ustalania wysokości środków finansowych, przeznaczonych na realizację Programu

Gmina wystąpiła do Wojewody Mazowieckiego (dalej Wojewoda) z **Wnioskiem na środki finansowe z Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 w ramach Funduszu Solidarnościowego**¹⁰ (dalej *Wniosek*) wraz z *Kalkulacją przewidywanych kosztów realizacji zadania z Programu Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023* (dalej *Kalkulacja kosztów Programu*) na łączną kwotę 325 125,00 zł, w którym wykazano planowane wydatki jn.:

- koszty realizacji usługi asystencji osobistej – 318 750,00 zł,
- koszty obsługi Programu (dalej koszty obsługi) – 6 375,00 zł.

Natomiast, ogólną liczbę planowanych godzin usług asystencji osobistej wykazano w ilości 7 200 dla 11 osób, w tym: dla 9 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 2 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Wojewoda pismem z 21 grudnia 2022 r.¹¹ przekazał gminom i powiatom informację, iż została zaakceptowana przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej lista rekomendowanych wniosków z Programu wraz z wysokością przyznanych środków, informując równocześnie m.in. o innej niż wnioskowana kwocie przyznanej gminie/powiatowi na realizację wniosku

¹⁰ Wniosek złożony 9 listopada 2022 r. na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do Programu.

¹¹ Znak WN-II.946.1.324.2022.

złożonego w ramach Programu oraz o konieczności aktualizacji złożonego wniosku do wysokości kwoty wskazanej w ww. liście¹².

W związku z koniecznością wprowadzenia zmian do powyższego *Wniosku* Gmina dokonała, **aktualizacji**¹³ w zakresie jn.:

- ✓ wnioskowanej kwoty środków finansowych na kwotę ogółem 226 368,63 zł ,w tym jn.:
 - koszty realizacji usługi asystencji osobistej – 222 017,40 zł,
 - koszty obsługi – 4 351,23 zł,
- ✓ liczby planowanych godzin usług asystencji osobistej w ilości 5 200 dla 9 osób, w tym dla:
 - 7 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - 2 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

W związku z zakwalifikowaniem *Wniosku* Kierownik GOPS oraz Skarbnik Gminy 20 stycznia 2023 r. złożyli do MUW *Oświadczenie o przyjęciu środków finansowych z Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023* w wysokości ogółem 226 368,63 zł¹⁴.

(Akta kontroli str.: 101–132)

III. W zakresie finansowania zadania

Na podstawie złożonego *Wniosku* została zawarta 24 lutego 2023 r. **umowa nr 135/2023/AOON** w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2023 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 (dalej Umowa) pomiędzy Wojewodą a Gminą, reprezentowaną przez Kierownika GOPS¹⁵ przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Bulkowo.

Przedmiotem Umowy było określenie wysokości i trybu przekazywania Gminie przez Wojewodę środków Funduszu z przeznaczeniem na realizację przez Gminę w 2023 r. zadania w zakresie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym dla osób wymienionych w § 1 ust. 1 pkt a, b Umowy.

W ramach powyższej umowy Gmina zobowiązała się m.in. do:

- wykonania Umowy zgodnie z Programem oraz Wnioskiem, stanowiącymi załączniki nr 1 i 2 do Umowy,

¹² Dla Gminy Bulkowo została przyznana w ramach Programu kwota 226 368,63 zł.

¹³ Wpływ do MUW 5 stycznia 2023 r.

¹⁴ Złożone na wzorze stanowiącym załącznik nr 6 do Programu.

¹⁵ Na podstawie Pełnomocnictwa nr 1/2023 z 2 stycznia 2023 r. udzielonego przez Wójta Gminy Bulkowo.

- wykorzystania środków przekazanych przez Wojewodę zgodnie z celem, na jaki je uzyskała oraz na warunkach określonych w Umowie i Programie,
- poniesienia wydatków w okresie realizacji zadania od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.,
- zabezpieczenia przed podwójnym finansowaniem tych samych wydatków równocześnie ze środków Funduszu i innych źródeł,
- prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej z realizacji Programu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

(Akta kontroli str.: 133–146)

Na podstawie wyodrębnionej ewidencji księgowej¹⁶ oraz wyciągów bankowych ustalono, że GOPS na realizację zadania w ramach Programu otrzymał środki finansowe Funduszu¹⁷ w kwocie ogółem **226 368,63 zł** zgodnie z harmonogramem ustalonym w § 3 ust. 1 i 2 Umowy, tj.:

- 1) na koszty realizacji usługi asystencji osobistej kwotę 222 017,40 zł, w tym:
 - 111 008,70 zł – 14 marca 2023 r.¹⁸,
 - 55 504,35 zł – 4 lipca 2023 r.¹⁹,
 - 55 504,35 zł – 9 października 2023 r.²⁰,
- 2) na koszty obsługi Programu kwotę 4 351,23 zł – 14 marca 2023 r.²¹.

Środki Funduszu wpłynęły na wyodrębniony do realizacji Programu rachunek bankowy GOPS²².

GOPS dla otrzymanych środków finansowych Funduszu prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową w sposób przejrzysty, czytelny, pozwalający na weryfikację poszczególnych operacji gospodarczych.

(Akta kontroli str.: 147–152)

¹⁶ Strona Wn konta 130-1 – *Rachunek bieżący*, strona Ma konta 223-1 – *Rozliczenie wydatków budżetowych*.

¹⁷ Zgodnie z art. 10 ustawy o Funduszu Solidarnościowym „Do środków przekazanych z Funduszu jednostkom samorządu terytorialnego nie stosuje się art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego”. Środki z Funduszu są środkami pozabudżetowymi.

¹⁸ Wb nr 4/2023.

¹⁹ Wb nr 22/2023.

²⁰ Wb nr 36/2023.

²¹ Wb nr 4/2023.

²² Kontrolującym przedłożono zaświadczenie z Banku XXXXXX XXXXXX, z którego wynika, iż został otwarty wyodrębniony rachunek bankowy.

IV. W zakresie realizacji zadania

W związku z realizacją Programu Kierownik GOPS Zarządzeniem Nr 7/2022 z dnia 26 października 2022 r. wprowadził *Regulamin rekrutacji uczestników do Programu Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023*, w którym zostały określone m.in. zasady przyznawania usług asystencji osobistej.

Kierownik GOPS²³ w złożonym wyjaśnieniu dotyczącym realizacji zadań wynikających z Programu wskazał m.in., że:

1. *Nabór uczestników do Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”- edycja 2023 odbywał się w formie informacji przesłanej do Sołtysów z terenu Gminy Bulkowo oraz umieszczeniu informacji na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bulkowo oraz tablicach ogłoszeń w sołectwach z terenu gminy.*
2. *Do Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”- edycja 2023 zgłosiło się 9 kandydatów. 7 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i 2 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.*
3. *Wszystkie karty zgłoszeniowe, które wpłynęły do Ośrodka zostały pozytywnie rozpatrzone.(...)”.*

(Akta kontroli str.: 153–159)

Do udziału w Programie przystąpiło 9 osób niepełnosprawnych²⁴ z terenu Gminy Bulkowo w tym:

- 7 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- 2 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,

co potwierdzają przedłożone w trakcie trwania czynności kontrolnych Karty zgłoszenia do Programu²⁵.

Wyboru osób świadczących usługi asystencji osobistej dokonano na podstawie pisemnego oświadczenia/wskazania²⁶ uczestnika, które zostało załączone do Karty zgłoszenia do Programu.

W celu realizacji zadania 2 stycznia 2023 r. Kierownik GOPS zawarł umowy cywilnoprawne (dalej umowy zlecenia) z 4 asystentami. W umowach określono m.in.:

²³ Informacja z 3 września 2024 r.

²⁴ Kontrolującym przedłożono *orzeczenia o stopniu niepełnosprawności*, z których wynika iż stopień niepełnosprawności kwalifikował te osoby do uczestnictwa w Programie.

²⁵ *Karta zgłoszenia do Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 (załącznik nr 7 do Programu) – dalej Karta zgłoszenia do Programu.*

²⁶ Zgodnie z zapisami działu IV pkt 3 ppkt 3 Programu.

- okres obowiązywania umowy,
- kwotę wynagrodzenia za godzinę pracy w wysokości 40,00 zł brutto wraz z kosztami pracodawcy²⁷,
- termin wypłaty wynagrodzenia za zrealizowane usługi – 14 dni od złożenia przez Zleceniobiorcę prawidłowo wystawianego rachunku,
- integralną częścią umowy są załączniki²⁸ jn.:
 - indywidualny zakres czynności,
 - harmonogram czasu pracy.

W okresie objętym kontrolą usługi asystencji osobistej świadczone były przez 4 osoby posiadające dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji na następujących kierunkach:

- ✓ Opiekun osób starszych – 3 asystentów,
- ✓ Opiekun medyczny – 1 asystent.

Wymienieni powyżej asystenci świadczyli usługi dla podopiecznych zgodnie z zakresem czynności wynikającym z *Karty zakresu czynności w ramach usług asystencji osobistej do Programu*²⁹, w którym określono szczegółowy wykaz czynności, ustalany indywidualnie dla każdego uczestnika.

Na podstawie przedłożonych dowodów źródłowych kontrolerzy ustalili, że zatrudnieni asystenci posiadają kwalifikacje do wykonywania usług asystencji osobistej określone w dziale IV Programu.

(Akta kontroli str.: 160–303)

V. W zakresie wydatkowania środków Funduszu

Na podstawie ewidencji księgowej³⁰ oraz dowodów źródłowych ustalono, że **GOPS na realizację zadania w ramach Programu w 2023 roku** poniósł ze środków Funduszu wydatki w ogólnej kwocie **218 664,12 zł**, w tym kwotę:

- **215 164,13 zł** na koszty realizacji usług asystencji osobistej,
- **3 499,99 zł** na koszty obsługi Programu.

²⁷ Zgodnie z zapisem działu IV pkt 21 Programu, koszt jednej godziny zegarowej wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług asystencji osobistej nie może przekroczyć 40 zł brutto wraz z kosztami pracy zatrudniającego.

²⁸ Kierownik GOPS w wyjaśnieniu z 11 września 2024 r. poinformował, że „(...) wpisany na umowach zlecenie zawartych z asystentami indywidualny zakres czynności dotyczy załącznika nr 8 do Programu (...), a harmonogram czasu pracy to załącznik nr 9 do Programu (...)”.

²⁹ Karta zakresu czynności w ramach usług asystencji osobistej do Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 (załącznik nr 8 do Programu) – dalej Karta zakresu czynności.

³⁰ Główny księgowy GOPS 4 września 2024 r. poinformował, że „(...) Operacje księgowe rejestrowane są na wyodrębnionym rejestrze księgowym pod nazwą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej. Ewidencja zdarzeń prowadzona jest pozabudżetowo.”

Struktura wydatków w związku z realizacją Programu przedstawiała się jn.:

❖ **koszty realizacji usługi asystencji osobistej** w wysokości ogółem 215 164,13 zł, w tym:

- 1) kwota **203 503,13 zł** – wydatkowana na wynagrodzenia wraz z pochodnymi asystentów z tytułu zawartych umów zlecenia³¹.

Wynagrodzenie asystentów za świadczone usługi w danym miesiącu było wypłacane na podstawie list płac sporządzanych zgodnie z przedłożonymi rachunkami do umów zlecenia³² (dalej Rachunek).

W wyniku analizy danych ujętych w ewidencji księgowej, listach płac oraz przedłożonych Rachunkach, stwierdzono rozbieżności pomiędzy kwotą ogółem wynikającą z Rachunków³³, a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej³⁴ oraz list płac³⁵.

W związku z powyższym Kierownik GOPS oraz Główny księgowy GOPS w złożonym wyjaśnieniu³⁶ wskazali, że „(...) różnica pomiędzy kwotą brutto/brutto wynikającą z rachunków za 2023 rok w wysokości ogółem 204.480,00 zł a kwotą wydatkowaną na wynagrodzenia wraz z pochodnymi wynikającą z ewidencji księgowej tj. 203.503,13 zł w wysokości 976,87 zł wynika z tego, że w miesiącach czerwiec-grudzień 2023 omyłkowo podano podstawę wynagrodzenia brutto dla asystentów: (...). Było 3.538,79 zł, a powinno być 3.612,31 zł. W dniu 10-9-2024 r. stworzono listę wynagrodzeń i wyrównano podstawę wynagrodzenia oraz składki przekazano Urzędowi Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dnia 13-09-2024 r. Zgodnie z dokonanyymi wyliczeniami:

- wyrównanie wynagrodzenia netto asystentów 627,60 zł
- ZUS składki pracownika 110,15 zł

³¹ Ww. wydatki zaewidencjonowano w księgach rachunkowych GOPS w §§ jn.:

- 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne – kwota 30 570,07 zł,
- 4120 Fundusz Pracy – kwota 2 437,42 zł,
- 4170 Wynagrodzenia bezosobowe – kwota 170 495,64 zł.

³² Na Rachunkach wskazywano miesiąc, za który był sporządzany Rachunek, liczbę godzin zrealizowanych usług, stawkę oraz kwotę wynagrodzenia brutto/brutto, załączano również *Oświadczenie dla celów podatkowych i ubezpieczenia ZUS*.

³³ Kwota brutto/brutto wynikająca z Rachunków wynosi ogółem 204 480,00 zł i stanowi iloczyn liczby godzin zrealizowanych usług asystenckich oraz stawki godzinowej określonej w umowach zlecenia (5 112 x 40,00 zł).

³⁴ Kwota 203 503,13 zł.

³⁵ Do akt kontroli załączono zestawienie pn.: *Wynagrodzenia asystentów wraz z pochodnymi za poszczególne miesiące 2023 r.*

³⁶ Wyjaśnienie z 10 września 2024 r.

- ZUS składki pracodawcy 154,02 zł
- ZUS składka zdrowotna 69,49 zł
- FP 21,62 zł
- Podatek 75 zł

Na łączną kwotę: 1 057,88 zł

Różnica wynika z innych składowych składek ZUS.”

Kontrolującym wraz z powyższym wyjaśnieniem przedłożono wydruk z systemu bankowego pn. *Zestawienie wybranych operacji od 2024-08-30 do 2024-09-13* z którego wynika, iż Główny księgowy GOPS dokonał wyrównania wynagrodzenia dla 2 asystentów za okres od czerwca do grudnia 2023 r. oraz odprowadził należne od powyższego wynagrodzenia składki do ZUS³⁷ oraz podatek do US³⁸.

(Akta kontroli str.: 316–421)

W trakcie realizacji Programu asystenci przedkładali Karty realizacji usług³⁹ za dany miesiąc. Karta realizacji usług zawierała takie dane jak: imię, nazwisko i adres uczestnika, okres świadczenia usług, liczbę godzin zrealizowanych usług, rodzaj/opis usługi, podpis asystenta oraz podpis uczestnika, na rzecz którego świadczone usługi, natomiast brak było uzupełnionego numeru karty usługi asystencji osobistej. Wystąpiły również przypadki poprawy błędnych zapisów za pomocą przeróbek lub przekreśleń, bez podpisu osoby uprawnionej.

Ponadto na Karcie realizacji usług wykazywano: łączną liczbę godzin zrealizowanych usług oraz koszt dojazdu własnym/innym środkiem transportu w związku z realizacją usług w danym miesiącu⁴⁰.

Jak wynika z przedłożonych przez asystentów Kart realizacji usług, łączna liczba godzin usług świadczonych w ramach Programu wyniosła 5 111 godzin (dalej godz.).

³⁷ Zakład Ubezpieczeń Społecznych – dalej ZUS.

³⁸ Urząd Skarbowy – dalej US.

³⁹ Karta realizacji usług asystencji osobistej w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 (załącznik nr 9 do Programu) – dalej Karta realizacji usług.

⁴⁰ Dane w zakresie kosztu dojazdu wykazywane były w przypadku jednego asystenta.

Lp.	Uczestnik	Stopień niepełnosprawności	Zrealizowana liczba godzin
1.	Uczestnik nr 1	umiarkowany	272
	Uczestnik nr 2	znaczny	651
2.	Uczestnik nr 3	umiarkowany	360
4.	Uczestnik nr 4	znaczny	610
5.	Uczestnik nr 5	znaczny	662
6.	Uczestnik nr 6	znaczny	558
7.	Uczestnik nr 7	znaczny	720
8.	Uczestnik nr 8	znaczny	558
9.	Uczestnik nr 9	znaczny	720
Razem:			5 111

Kontrolujący ustalili, iż w związku z realizacją zadania nie przekroczono określonego w dziale IV pkt 17 Programu rocznego limitu godzin usług asystencji osobistej przypadających na jedną osobę z niepełnosprawnością.

Zgodnie z Rachunkami przedłożonymi przez asystentów liczba godzin zrealizowanych usług asystencji osobistej wynosiła jn.:

Lp.	Asystent	Liczba zrealizowanych godz. asystencji z Rachunków	Liczba zrealizowanych godz. z Kart realizacji usług
1.	Asystent nr 1	1 278	1 278
2.	Asystent nr 2	918	923 ⁴¹
3.	Asystent nr 3	1 278	1 278
4.	Asystent nr 4	1 638	1 632
Razem:		5 112	5 111

Porównano zgodność danych w zakresie liczby godzin zrealizowanych usług asystencji osobistej wykazanych w Kartach realizacji usług oraz przedłożonych Rachunkach i stwierdzono rozbieżności pomiędzy ww. dokumentami, polegające na:

- wykazaniu w Karcie realizacji usługi Asystenta nr 2:
 - za maj zrealizowane godziny w ilości 77,5 natomiast w rachunku nr 5 z 1 czerwca 2023 r. wykazano 76,5 godz. ⁴²,

⁴¹ W Karcie realizacji usług za miesiąc listopad u jednego uczestnika w podsumowaniu łącznej ilości godz. wykazano 52,5 godz., natomiast po przeliczeniu godz. z poszczególnych dni wynika, że zrealizowano 51 godz.

⁴² Wyplacono wynagrodzenie w wysokości 3 060,0 zł, powinno być 3 100,00 zł.

- za październik zrealizowane godziny w ilości 82 natomiast w rachunku nr 10 z 2 listopada 2023 r. wykazano 76,5 godz.⁴³,
- za listopad zrealizowane godziny w ilości 75 natomiast w rachunku nr 11 z 1 grudnia 2023 r. wykazano 76,5 godz.⁴⁴.
- wykazaniu w Karcie realizacji usługi Asystenta nr 4:
 - za październik zrealizowane godziny w ilości 132,5 natomiast w rachunku nr 10 z 6 listopada 2023 r. wykazano 136,5 godz.⁴⁵,
 - za listopad zrealizowane godziny w ilości 134,5 natomiast w rachunku nr 11 z 1 grudnia 2023 r. wykazano 136,5 godz.⁴⁶.

Powyższe skutkowało wypłatą wynagrodzenia dla jn.:

- Asystenta nr 2 za miesiące jn.:
 - maj w wysokości o 40,00 zł za mało,
 - październik w wysokości o 220,00 zł za mało,
 - listopad w wysokości o 60,00 zł za dużo,
- Asystenta nr 4 za miesiące jn.:
 - październik w wysokości o 160,00 zł za dużo,
 - listopad w wysokości o 80,00 zł za dużo.

W związku ze stwierdzonymi rozbieżnościami Kierownik GOPS przedłożył wyjaśnienia⁴⁷ w których poinformował, że „(...) w związku z *nieprawidłowościami w prowadzonych przez asystentów kartach realizacji usług asystencji osobistej w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 dotyczącymi mylnie podanych godzin świadczenia usług dołącza ewidencję godzin pracy u Uczestników prowadzoną przez poszczególnych asystentów świadczących usługi asystencji osobistej*”, a także że, „(...) Pani (...) i Pani (...) dokonały rozliczenia we własnym zakresie powstałych w wypłatach rozbieżności za przepracowane godziny asystencji osobistej.”

Przedłożona ewidencja czasu pracy nie zawierała podpisów uczestników u których realizowane były usługi asystencji osobistej.

Ponadto w wyniku analizy Kart realizacji usług ustalono, iż:

⁴³ Wypłacono wynagrodzenie w wysokości 3 060,0 zł, powinno być 3 280,00 zł.

⁴⁴ Wypłacono wynagrodzenie w wysokości 3 060,0 zł, powinno być 3 000,00 zł.

⁴⁵ Wypłacono wynagrodzenie w wysokości 5 460,00 zł, powinno być 5 300,00 zł.

⁴⁶ Wypłacono wynagrodzenie w wysokości 5 460,00 zł, powinno być 5 380,00 zł.

⁴⁷ Wyjaśnienie z 11 września 2024 r. oraz 16 września 2024 r.

- w 47 przypadkach 2 asystentów świadczących usługi asystencji osobistej jednego dnia u dwóch uczestników Programu wykazywało godziny realizacji usług bez czasu niezbędnego na dojazd.

Kierownik GOPS wyjaśnił⁴⁸, że „(...) przeprowadził rozmowę z asystentami i pouczył ich o dokładaniu wszelkich starań i wykazywaniu poprawnych informacji zgodnych ze stanem faktycznym w kartach realizacji usług asystencji osobistej oraz w innych dokumentach prowadzonych na potrzeby Programu.”,

- 3 asystentów wykazało, iż realizowali usługi asystencji osobistej jednego dnia u dwóch uczestników Programu w tych samych godzinach. Z przedłożonych Kart realizacji usług wynika, iż wymienieni poniżej asystenci realizowali usługi jn.:

- Asystent nr 1:

- 22 marca 2023 r. u Uczestnika nr 9 w godz. od 8.00 do 13.00 oraz Uczestnika nr 8 w godz. od 8.00 do 13.00,
- 27 marca 2023 r. u Uczestnika nr 9 w godz. od 8.00 do 14.00 oraz Uczestnika nr 8 w godz. od 8.00 do 13.00,
- 29 marca 2023 r. u Uczestnika nr 9 w godz. od 8.00 do 14.00 oraz Uczestnika nr 8 w godz. od 8.00 do 13.00,
- 14 kwietnia 2023 r. u Uczestnika nr 9 w godz. od 8.00 do 13.00 oraz Uczestnika nr 8 w godz. od 8.00 do 14.00,
- 30 czerwca 2023 r. u Uczestnika nr 9 w godz. od 8.00 do 13.00 oraz Uczestnika nr 8 w godz. od 8.00 do 11.30,
- 15 grudnia 2023 r. u Uczestnika nr 9 w godz. od 11.00 do 14.00 oraz Uczestnika nr 8 w godz. od 8.00 do 12.30,

- Asystent nr 3:

- 2 czerwca 2023 r. u Uczestnika nr 6 w godz. od 8.00 do 12.00 oraz Uczestnika nr 7 w godz. od 8.00 do 12.00,
- 30 czerwca 2023 r. u Uczestnika nr 6 w godz. od 8.00 do 14.30 oraz Uczestnika nr 7 w godz. od 8.00 do 14.00,
- 23 sierpnia 2023 r. u Uczestnika nr 6 w godz. od 8.00 do 13.00 oraz Uczestnika nr 7 w godz. od 8.00 do 14.00,
- 15 września 2023 r. u Uczestnika nr 6 w godz. od 8.00 do 9.00 oraz Uczestnika nr 7 w godz. od 7.00 do 13.00,

⁴⁸ Wyjaśnienie z 11 września 2024 r.

- Asystent nr 4:
 - 16 stycznia 2023 u Uczestnika nr 5 w godz. od 8.00 do 14.30 oraz Uczestnika nr 4 w godz. od 8.00 do 14.00,
 - 12 grudnia 2023 u Uczestnika nr 5 w godz. od 15.00 do 21.00 oraz Uczestnika nr 4 w godz. od 8.00 do 16.00,
 - 15 grudnia 2023 u Uczestnika nr 3 w godz. od 8.00 do 16.00, u Uczestnika nr 5 w godz. od 8.00 do 16.00 oraz u Uczestnika nr 4 od 14.00 do 21.00.

W związku z zaistniałą sytuacją Kierownik GOPS przedłożył ewidencję czasu pracy⁴⁹, z której wynika iż asystenci realizowali usługi asystencji osobistej w innych godz. niż te wykazane w Kartach realizacji usług. Przedmiotowa ewidencja nie zawierała podpisów uczestników.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w dziale IV pkt 22 Programu określono, że *gmina/powiat dokonuje rozliczenia usług asystencji osobistej na podstawie wypełnionej Karty realizacji usług asystencji osobistej, której wzór stanowi załącznik nr 9 do Programu*, którą za każdym razem potwierdza uczestnik Programu. Natomiast w dziale V pkt 5 ppk 1 Programu wskazano, że *koszty będą kwalifikowane, jeżeli: z usługi asystencji osobistej u jednego asystenta w tym samym czasie będzie korzystać jeden uczestnik oraz że środki Funduszu, przyznane na realizację Programu, muszą być wykorzystane zgodnie z Programem oraz umową zawartą pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem* (dział V pkt 9 Programu).

Wobec powyższego, działanie polegające na dokonaniu rozliczenia usług asystencji osobistej na podstawie wypełnionych Kart realizacji usług przez 3 asystentów za ww. dni, z których wynika iż realizowali usługi u dwóch uczestników Programu w tym samym czasie jest niezgodne z zapisami Programu. Zatem koszty za 116 godzin⁵⁰ usług asystencji osobistej w wysokości 4 640,00 zł nie są kosztami kwalifikowanymi do Programu.

⁴⁹ Przedmiotowa ewidencja stanowi załącznik do wyjaśnienia Kierownika GOPS z 11 września 2024 r.

⁵⁰ Koszty niekwalifikowane do Programu za godziny realizacji usług wykazane przez jn.:

- Asystenta nr 1 w dniach:
 - 22 marca 2023 r. – 5 godz. x 2 uczestników = 10 godz.,
 - 27 marca 2023 r. – 5 godz. x 2 uczestników = 10 godz.,
 - 29 marca 2023 r. – 5 godz. x 2 uczestników = 10 godz.,
 - 14 kwietnia 2023 r. – 5 godz. x 2 uczestników = 10 godz.,
 - 30 czerwca 2023 r. – 3,5 godz. x 2 uczestników = 7 godz.,
 - 15 grudnia 2023 r. – 1,5 godz. x 2 uczestników = 3 godz.
- Asystenta nr 3 w dniach:
 - 2 czerwca 2023 r. – 4 godz. x 2 uczestników = 8 godz.,
 - 30 czerwca 2023 r. – 6 godz. x 2 uczestników = 12 godz.,

Ponadto ustalono, że w dniach 12 i 15 grudnia 2023 r. Asystent nr 4 realizował usługi asystencji osobistej w wymiarze powyżej 12 godzin na dobę, czym został naruszony zapis działu IV pkt 14 Programu który stanowi, że *usługi asystencji osobistej mogą być realizowane przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, przy czym przez tą samą osobę maksymalnie do 12 godzin na dobę.*

Wobec powyższego Kierownik GOPS wyjaśnił⁵¹, że „(...) powstałe przekroczenia limitu (...) spowodowane były sytuacjami incydentalnymi i wynikały z sytuacji zdrowotnej uczestników oraz okresu przedświątecznego, w którego czasie asystencji wykonywali prace porządkowe i przygotowywali część świątecznych potraw.”

(Akta kontroli str.: 422-705)

- 2) kwota **11 661,00 zł** – wydatkowana na zwrot kosztów dojazdu własnym środkiem transportu asystentów w celu realizacji usług asystencji osobistej⁵².

Środki Funduszu na pokrycie kosztów przejazdu własnym środkiem transportu wydatkowano na podstawie *Ewidencji przebiegów pojazdów*⁵³, składanej przez asystentów za dany miesiąc. W powyższej ewidencji wystąpiły przypadki poprawy błędnych zapisów za pomocą przeróbek lub przekreśleń, bez podpisu osoby uprawnionej.

GOPS dokonywał zwrotu kosztów dojazdu własnym środkiem transportu w kwocie nie większej niż 300,00 zł miesięcznie na asystenta wykonującego usługę asystencji osobistej dla jednej osoby niepełnosprawnej, co jest zgodne z zapisami działu V pkt 4 Programu.

W toku kontroli ustalono, że asystenci wykorzystywali własny środek transportu na potrzeby świadczenia usług wymienionych w treści działu IV pkt. 8 Programu⁵⁴.

(Akta kontroli str.: 706-976)

-
- 23 sierpnia 2023 r. – 5 godz. x 2 uczestników = 10 godz.,
 - 15 września 2023 r. – 2 godz. x 2 uczestników = 4 godz.
 - Asystenta nr 4 w dniach:
 - 16 stycznia 2023 r. – 6 godz. x 2 uczestników = 12 godz.,
 - 12 grudnia 2023 r. – 1 godz. x 2 uczestników = 2 godz.,
 - 15 grudnia 2023 r. – 8 godz. x 2 uczestników = 16 godz., oraz 2 godz. x 1 uczestnik = 2 godz.

⁵¹ Wyjaśnienie z 16 września 2024 r.

⁵² Ww. wydatki zaewidencjonowano w księgach rachunkowych GOPS w § 4410 Podróże służbowe krajowe.

⁵³ Załącznik nr 10 do Programu.

⁵⁴ W *Ewidencji przebiegu pojazdu* za czerwiec 2023 r. sporządzonej przez Asystenta nr 3, wykazano pod datą 16 czerwca 2023 r. wyjazd z uczestnikiem do szpitala w Płocku, natomiast jak wynika z Kart realizacji usług powyższy wyjazd odbył się pod datą 15 czerwca 2023 r. – wyjaśnienie Kierownika GOPS z dnia 17 września 2024 r. załączono do akt kontroli.

Powyższe nie miało wpływu na rozliczenie zwrotu kosztów przejazdu asystenta.

❖ **koszty obsługi Programu** w wysokości **3 499,99 zł**⁵⁵.

Wydatki zrealizowane ze środków Funduszu dotyczyły zakupu materiałów biurowych⁵⁶.

Wydatki poniesione na koszty obsługi Programu w 2023 r. nie przekroczyły 2% środków przekazanych na realizację Programu, co jest zgodne z zapisami działu VI pkt 9 Programu.

(Akta kontroli str.: 977-980)

W toku kontroli ustalono, że GOPS realizując zadanie w 2023 r. nie poniósł kosztów na ubezpieczenie OC asystentów związanych ze świadczeniem usług asystencji osobistej, natomiast zgodnie z zapisami działu V pkt 3 ppkt 4 Programu *zapewnienie ubezpieczenia OC jest obowiązkiem realizatora Programu*.

Wobec powyższego Kierownik GOPS⁵⁷ wyjaśnił, że „(...) *nie wykupienie polisy OC dla asystentów (...) spowodowane było nie znalezieniem towarzystwa ubezpieczeniowego, które zgodziłoby się podpisać polisę ubezpieczeniową.*”

Ponadto, w trakcie trwania czynności kontrolnych Kierownik GOPS poinformował⁵⁸, że „(...) *w 2023 roku czterech zatrudnionych asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej wykupiło polisę ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków NNW ogólne ze środków własnych i nie ubiegali się oni o zwrot kosztów zakupionej polisy.*”⁵⁹.

(Akta kontroli str.: 1067-1076)

Kontroli poddano 100% dowodów źródłowych, będących podstawą dokonania wydatków dotyczących realizowanego zadania poniesionych ze środków Funduszu i stwierdzono, że:

- ✓ należne od wynagrodzeń asystentów z tytułu umów zlecenia składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych odprowadzane były w wysokościach wynikających z list płac z zachowaniem terminów

⁵⁵ Ww. wydatki zaewidencjonowano w księgach rachunkowych GOPS w § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia.

⁵⁶ Wydatek poniesiony na podstawie faktur o nr jn.:

- 375/B/10/2023 z 18 października 2023 r. na kwotę 1 999,99 zł – zapłacono 30 października 2023 r. (wb nr 40/2023),
- 590/B/12/2023 z 20 grudnia 2023 r. na kwotę 1 596,00 zł, z tego ze środków Funduszu 1 500,00 zł – zapłacono 21 grudnia 2023 r. (wb nr 51/2023).

⁵⁷ Wyjaśnienie z 11 września 2024 r.

⁵⁸ Wyjaśnienie z 10 września 2024 r.

⁵⁹ Kierownik GOPS przedłożył kopie polis ubezpieczenia dla poszczególnych asystentów, w których wskazano okres obowiązywania od 3 stycznia 2023 r. do 2 stycznia 2024 r.

określonych w art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych⁶⁰ oraz w art. 38 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych⁶¹.

Ponadto, ustalono że GOPS potrącał 0,6%⁶² kwoty podatku pobranego przez płatnika z tytułu terminowego wpłacania podatku dochodowego od osób fizycznych za okres od kwietnia do października 2023 r. w wysokości 7,00 zł miesięcznie. Środki finansowe w kwocie ogółem 49,00 zł przekazał na rachunek bieżący GOPS.

W związku z powyższym Kierownik GOPS poinformował⁶³, że „(...) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie wynagrodzenia płatnika i inkasenta z tytułu terminowego wpłacania podatku na rzecz budżetu państwa potrącono kwotę 49 zł za rok 2023 i przekazano na dochody Gminy Bulkowo. W roku 2024 wynagrodzenie płatnika nie jest już potrącane, a przekazywane jest w całości do budżetu państwa.”

- ✓ wypłaty wynagrodzeń były dokonywane przelewem na konta bankowe wskazane w Rachunkach,
- ✓ poniesione wydatki były zgodne z celem, na jaki zostały przyznane środki Funduszu,
- ✓ środki Funduszu zostały wykorzystane w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.,
- ✓ wydatki zatwierdzane były do wypłaty przez Kierownika GOPS po dokonaniu kontroli pod względem formalnym i rachunkowym przez Głównego Księgowego GOPS, w wysokościach i terminach wynikających z dowodów źródłowych (listy płac oraz faktury),
- ✓ prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową wydatków, która umożliwia identyfikację poszczególnych operacji gospodarczych,
- ✓ skontrolowane dowody księgowe spełniały wymogi dowodu księgowego określone w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości⁶⁴.

(Akta kontroli str.: 1066)

⁶⁰ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 497 ze zm.).

⁶¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 226 ze zm.).

⁶² Na podstawie § 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie wynagrodzenia płatnika i inkasenta z tytułu terminowego wpłacania podatków na rzecz budżetu państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 1377 ze zm.).

⁶³ Informacja z 17 września 2024 r.

⁶⁴ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.) – dalej ustawa o rachunkowości.

GOPS prowadził rachunkowość zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 2/2023 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bulkowie z 20 stycznia 2023 r.

(Akta kontroli str.: 1077-1079)

W oparciu o § 3 ust. 7 Umowy w przypadku zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych⁶⁵, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne⁶⁶ oraz wydatków poniesionych przed zawarciem Umowy GOPS dokonywał refundacji środków Funduszu.

Ponadto na podstawie przedłożonych dowodów źródłowych ustalono, że GOPS, zgodnie z § 3 ust. 7 Umowy, ponosił wydatki związane z przedmiotem Umowy za pośrednictwem wyodrębnionego rachunku bankowego przeznaczonego do realizacji Programu, z wyjątkiem wypłaty wynagrodzenia dla jednego asystenta w kwietniu 2023 r. oraz 3 asystentów w grudniu 2023 r., które zostało poniesione z rachunku bieżącego GOPS.

W związku z powyższym Główny Księgowy GOPS⁶⁷ poinformował, że „(...) Refundowane kwoty wynagrodzenia asystentów dotyczą omyłkowo wypłaconych kwot z podstawowego konta GOPS-u o nr XXXXXX zamiast z konta AOON o nr XXXXXX w miesiącu kwietniu i grudniu.”

(Akta kontroli str.: 981-1065, 421)

Kierownik GOPS stosownie do zapisu działu IV pkt 25 Programu dokonywał monitorowania świadczonych usług asystencji osobistej. Ustalenia z przebiegu kontroli i monitorowania zostały zawarte w karcie *Monitoring z realizacji zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023*, podpisanej przez uczestnika Programu oraz Kierownika GOPS.

(Akta kontroli str.: 1080-1115)

Zwrot niewykorzystanych środków finansowych Funduszu

Kwota środków Funduszu przekazanych przez MUW na realizację Programu w wysokości **226 368,63 zł** została wydatkowana przez GOPS w wysokości **218 664,12 zł**, tj. w 97 %.

GOPS dokonał zwrotu niewykorzystanej części środków Funduszu w łącznej wysokości **7 704,51 zł**⁶⁸, w tym:

⁶⁵ Dotyczy zaliczek za: styczeń, luty, marzec, maj 2023 r.

⁶⁶ Dotyczy składek za: styczeń, luty, sierpień 2023 r.

⁶⁷ Wyjaśnienie z 10 września 2024 r.

⁶⁸ Wb nr 1/2024 z 15 stycznia 2024 r.

- 6 853,27 zł – tytułem niewykorzystanych środków na koszty realizacji usługi asystencji osobistej,
 - 851,24 zł – tytułem niewykorzystanych środków na koszty obsługi Programu,
- na rachunek bankowy wskazany w § 3 ust. 10 Umowy, z zachowaniem terminu określonego w § 3 ust. 9 pkt 2 Umowy. Dokonując zwrotu GOPS wskazał dane określone w § 3 ust. 12 Umowy.

Kierownik GOPS oraz Skarbnik Gminy pismem z 15 stycznia 2024 r.⁶⁹ poinformowali MUW, iż „(...) niewykorzystanie w całości środków przyznanych na realizację zadania wynika z wypracowaniem mniejszej liczby godzin usług asystencji osobistej podyktowanej z nagłych pobytów osób objętych Programem w placówkach medycznych lub wyjazdach rodzinnych”.

(Akta kontroli str.: 1116-1118)

IV. W zakresie sprawozdawczości dotyczącej realizowanego zadania

Zgodnie z terminem wynikającym z zapisu § 7 ust. 1 Umowy, Gmina 15 stycznia 2024 r.⁷⁰ przekazała za pomocą platformy ePUAP sprawozdanie końcowe z *realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 w ramach Funduszu Solidarnościowego* (dalej sprawozdanie z realizacji Programu)⁷¹.

Kontroli poddano prawidłowość i rzetelność danych liczbowych w zakresie przyznanych i wydatkowych środków Funduszu ujętych w ewidencji księgowej z danymi wykazanymi ww. sprawozdaniu⁷² i stwierdzono, że wykazane dane były zgodne z ewidencją księgową oraz przedłożonymi dowodami źródłowymi, stwierdzono natomiast różnice w zakresie wykazanej ogólnej liczby wykonanych godzin usługi asystencji osobistej w ilości 1 godz. tj. wykazano 5 112 godz., natomiast jak wynika z Kart realizacji usług powinno być 5 111 godz.

Wojewoda po dokonaniu analizy ww. sprawozdania poinformował Wójta Gminy Bulkowo pismem z dnia 23 stycznia 2024 r.⁷³, że na podstawie § 7 ust. 2 Umowy, sprawozdanie z realizacji Programu zostało zaakceptowane.

(Akta kontroli str.: 1119-1122)

⁶⁹ Znak GOPS.090.1.2024.

⁷⁰ 22 stycznia 2024 r. przedłożono korektę do ww. sprawozdania.

⁷¹ Sprawozdanie sporządzone na wzorze stanowiącym załącznik nr 4 do Programu.

⁷² Kontroli poddano dane liczbowe wykazane w korekcie sprawozdania z realizacji Programu.

⁷³ Znak WN-II.946.1.297.2022.

Uzyskanie dodatkowych dochodów z tytułu gromadzenia środków finansowych:

GOPS gromadził środki Funduszu, przekazywane na realizację Programu, na wyodrębnionym rachunku bankowym⁷⁴, zgodnie z § 3 ust. 5 Umowy.

Z przedłożonego załącznika do umowy z Bankiem oraz wyciągów bankowych wynika, iż rachunek bankowy był oprocentowany.

W związku z powyższym GOPS uzyskał z tytułu gromadzenia na rachunku bankowym przekazanych środków Funduszu odsetki w kwocie ogółem 98,97 zł, które przekazał 15 stycznia 2024 r.⁷⁵ na rachunek bankowy MUW, wskazany w § 3 pkt. 10 Umowy.

(Akta kontroli str.: 1123-1129, 1116)

Skarbnik Gminy oraz Kierownik GOPS złożyli 11 września 2024 r. oświadczenie, w którym poinformowali, że GOPS „(...) nie lokował wolnych środków Funduszu Solidarnościowego otrzymanych na realizację Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2023.”

(Akta kontroli str.: 1130)

Uwzględnienie stosowania ustawy o zamówieniach publicznych

W związku ze złożonymi przez uczestników Programu oświadczeniami, w których wskazano asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej, GOPS w ramach realizacji zadania nie stosował przepisów ustawy PZP⁷⁶.

Pismem znak UZP.DP.022.308.22.PK z 16 maja 2022 r. w sprawie zasad udzielania zamówień na usługi wykonywane przez asystentów i opiekunów osobistych osób z niepełnosprawnościami wyrażono stanowisko Departamentu Prawnego Urzędu Zamówień Publicznych. W ww. stanowisku wskazano, że: „(...) gdy wybór asystenta osoby niepełnosprawnej dokonywany jest poprzez jej wskazanie przez osobę niepełnosprawną, a rolę instytucji realizującej program jest wyłącznie weryfikacja posiadania przez kandydatów określonych kompetencji. W takim przypadku nie mamy do czynienia z zamówieniem publicznym, albowiem nie jest możliwe zorganizowanie konkurencyjnego postępowania opartego na kryteriach wyboru najlepszego kandydata tych okolicznościach określone warunki

⁷⁴ Obsługa bankowa GOPS była prowadzona na podstawie umowy ramowej w zakresie produktów bankowych z 28 stycznia 2022 r. o nr. 1/22 z XXXXXX XXXXXX XXXXXX (dalej Bank).

⁷⁵ Wb nr 1/2024.

⁷⁶ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 ze zm.) – dalej ustawa PZP.

które musi spełniać asystent osoby niepełnosprawnej nie stanowią kryteriów wyboru najlepszej oferty lecz służą wyłącznie ocenie zdolności oferenta do realizacji danego zamówienia”.

(Akta kontroli str.: 1133-1135)

Obowiązki i uprawnienia informacyjne

Kierownik GOPS poinformował⁷⁷, że „(...) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bulkowie zamieścił na stronie internetowej urzędu gminy Bulkowo informację dotyczącą finansowania zadania. Informacja ta została również wywieszona na tablicy ogłoszeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bulkowie, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bulkowo oraz na tablicach ogłoszeń w sołectwach z terenu Gminy Bulkowo.”⁷⁸

(Akta kontroli str.: 157, 1131-1132)

I. W zakresie oceny zagadnień poddanych kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

1. Braku zapewnienia asystentom ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej OC, co jest niezgodne z zapisami działu V pkt 3 ppkt 4 Programu.
2. Poniesieniu wydatków związanych z realizacją zadania w ramach Programu na wypłatę wynagrodzenia dla jednego asystenta w kwietniu 2023 r. oraz 3 asystentów w grudniu 2023 r. z innego rachunku bankowego, niż wskazany w Umowie, czym naruszono zapisy § 3 ust. 5 przedmiotowej Umowy.
3. Wliczaniu do czasu realizacji usługi asystencji osobistej czasu dojazdu do i od uczestnika przez 2 asystentów w 47 przypadkach, co jest niezgodne z zapisami działu IV pkt 14 Programu.
4. Dokonaniu rozliczenia czasu pracy oraz wypłacie wynagrodzenia Asystentom nr: 1, 3, 4⁷⁹, za 116 godzin usług asystencji osobistej, za które wydatki nie są kosztami kwalifikowanymi do Programu, w związku z tym iż z usługi asystencji osobistej u jednego asystenta w tym samym czasie korzystało dwóch uczestników Programu. Zatem środki w wysokości 4 640,00 zł⁸⁰ stanowią środki Funduszu wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem i podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na zasadach określonych w art. 169 ustawy o finansach publicznych.

⁷⁷ Wyjaśnienie z 3 września 2024 r.

⁷⁸ Do akt kontroli załączono wydruk ze strony internetowej Gminy.

⁷⁹ Szczegółowo opisano na str. 13 i 14 Wystąpienia Pokontrolnego.

⁸⁰ 116 godzin x 40,00 zł.

5. Realizacji usług asystencji osobistej w ilości powyżej 12 godzin na dobę przez Asystenta nr 4 w dniach 12 i 15 grudnia 2023 r., czym naruszono zapisy działu 4 pkt 14 Programu.

6. Dokonaniu zapłaty wynagrodzenia dla jn.:

- Asystenta nr 2 za: maj w wysokości o 40,00 zł za mało, październik w wysokości o 220,00 zł za mało, listopad w wysokości o 60,00 zł za dużo,
- Asystenta nr 4 za: październik w wysokości o 160,00 zł za dużo, listopad w wysokości o 80,00 zł za dużo,

niż wynika to z ilości przepracowanych godzin wykazanych w Kartach realizacji usług. Co oznacza, iż Asystentowi nr 2 wypłacono wynagrodzenie w wysokości ogółem o 260,00 zł za mało oraz o 60,00 zł za dużo, a Asystentowi nr 4 wypłacono wynagrodzenie w wysokości ogółem o 240,00 zł za dużo.

Zatem środki w wysokości 300,00 zł stanowią środki Funduszu pobrane w nadmiernej wysokości i podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na zasadach określonych w art. 169 ustawy o finansach publicznych.

7. Wykazaniu w sprawozdaniu z realizacji Programu błędnej liczby zrealizowanych godzin usług asystenckich, tj. 5 112 godzin zamiast 5 111 godzin, jak wynika z kart realizacji usług przedkładanych przez asystentów.

8. Braku zwrotu do budżetu państwa potrąconych środków finansowych z tytułu wynagrodzenia płatnika za terminowe wpłacanie podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości ogółem 49,00 zł. Zgodnie z art. 10 ustawy o Funduszu Solidarnościowym *do środków przekazanych z Funduszu jednostkom samorządu terytorialnego nie stosuje się art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.*

Ponadto ustalono, że w kartach realizacji usług oraz *ewidencji przebiegu pojazdu* dokonywano w kilku przypadkach poprawiania za pomocą przeróbek lub przekreślenia błędnie dokonanych zapisów bez podpisu osoby uprawnionej.

Podsumowując wyniki kontroli, informuję Pana Wójta, że wykorzystanie środków Funduszu Solidarnościowego przeznaczonych na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja – 2023, zostało ocenione **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

Przedstawiając powyższe ustalenia, **zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości**, a mianowicie do:

1. Przestrzegania ustanowionego przez Program obowiązku zapewnienia asystentom ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej OC.
2. Ponoszenia wydatków związanych z realizacją zadania w ramach Programu na wypłatę wynagrodzenia asystentom z rachunku bankowego wskazanego w Umowie.
3. Do *czasu realizacji usługi asystencji osobistej* nie wliczania czasu dojazdu do i od uczestnika.
4. Realizacji usług asystencji osobistej przez asystentów w ilości godzin określonej w dziale 4 pkt 14 Programu.
5. Dokonania rozliczenia i wypłaty wynagrodzenia w wysokości ogółem 260,00 zł dla Asystenta nr 2 za maj oraz październik 2023 r. zgodnie z ilością przepracowanych godzin wykazaną w Kartach realizacji usług.
6. Rzetelnego wykazywania danych w zakresie liczby zrealizowanych godzin usług asystenckich w sprawozdaniu z realizacji Programu.
7. Zwrotu środków Funduszu w ciągu 15 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego na rachunek bankowy MUW prowadzony w Narodowym Banku Polskim o numerze: 59 1010 1010 0100 6718 9230 1000⁸¹, w kwotach jn.:
 - 49,00 zł stanowiących środki Funduszu potrącone z tytułu wynagrodzenia płatnika za terminowe wpłacanie podatku dochodowego od osób fizycznych,
 - 4 640,00 zł stanowiących środki Funduszu wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami liczonymi w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych tj. począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa środków Funduszu,
 - 300,00 zł stanowiących środki Funduszu pobrane w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami liczonymi w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych⁸².

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, w przypadku planowania udziału w kolejnych edycjach Programu zobowiązuję Pana do:

⁸¹ Z określeniem w treści przelewu: tytułu lub tytułów przekazywanej kwoty wraz z jej uszczegółowieniem.

⁸² Za moment stwierdzenia pobrania środków Funduszu w nadmiernej wysokości uznaje się, moment otrzymania niniejszego *Wystąpienia Pokontrolnego*, i od tego dnia winny zostać naliczone odsetki.

- przestrzegania wszystkich zapisów Programu oraz Umowy, a w szczególności do rzetelnej weryfikacji liczby zrealizowanych godzin usług asystencji osobistej, podawanej przez asystentów w kartach realizacji usług,
- wzmocnienia nadzoru nad poprawnością danych wykazywanych w dokumentach składanych przez asystentów, a w zakresie dokonywanych poprawek w kartach realizacji usług oraz *ewidencji przebiegu pojazdu* egzekwowania podpisu osoby odpowiedzialnej za dokonanie ww. czynności.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Na podstawie art. 49 ww. ustawy zobowiązuję Pana Wójta do **przekazania w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, pisemnej informacji** o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, wraz z powołaniem numeru pisma WK-IV.431.1.26.2024.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda

Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/